

Тақырып: "Баланың есте сақтау қабілетін дамыту жолдары"

1. Ойын арқылы есте сақтау қабілетін дамыту:

- **"Не өзгерді?" ойыны:**
 - Үстелге 5-7 зат қойыңыз, бала оларды қараған соң көзін жұмсын. Бір затты алып тастаңыз, бала қай заттың жоғалғанын табуы керек.
- **"Сөздер тізбегі" ойыны:**
 - Алдымен бір сөзді айтыңыз, бала қайталайды. Кейін сөздер тізбегін ұзарта отырып, есте сақтау қабілетін жаттықтырыңыз.

2. Көрнекі құралдарды пайдалану:

- Баланың есіне сақтауы үшін суреттер мен карточкаларды қолданыңыз.
 - Мысалы, жануарлардың суреттерін көрсетіп, олардың атауларын қайталауын сұраңыз.

3. Әуен мен тақпақ жаттау:

- Қарапайым әндер мен өлеңдерді жаттауды ұсынып, есте сақтауды дамытыңыз. Әуендер бала есінде ұзақ сақталады.

4. Тәжірибе арқылы оқыту:

- Бірге тамақ дайындау кезінде рецептті жаттап, қадамдарды есте сақтау.
- Табиғатқа саяхат кезінде өсімдіктер мен жануарлардың атауларын үйрету.

5. Тұрақты қайталау:

- Жаңа ақпаратты күнделікті қайталау арқылы бекітіңіз.

"Баланың есте сақтау қабілетін дамыту жолдары"

Мақсаты:

- Баланың есте сақтау қабілетін дамытуға көмектесу.
- Жаңа ақпаратты түсіну, қабылдау және сақтау дағдыларын жетілдіру.

- Баланың логикалық ойлау және зейін қою қабілетін арттыру.

Іс-шараның толық барысы:

1. Ұйымдастыру кезеңі

- Балаларға шеңберге тұруды ұсынып, бірге ойын түрінде танысу.
Мысалы: «Менің атым – Айгүл, мен алманы жақсы көремін. Ал сен?»
Бұл жаттығу балалардың бір-бірін есте сақтау қабілетін жаттықтырады.

2. Әңгіме және қызығушылықты ояту

- **Тақырыпты таныстыру:**
Балаларға сұрақ қойыңыз:
 - "Есте сақтау дегеніміз не?"
 - "Сендер қандай жағдайларды немесе нәрселерді есте сақтайсыңдар?"
- Балалардың жауаптарын тыңдаған соң, есте сақтаудың адам өміріндегі маңызын түсіндіріңіз.

3. Негізгі бөлім

А) Ойындар арқылы есте сақтау қабілетін дамыту:

1. "Кім не өзгертті?"

- Балаларға 5-7 затты көрсетіп, олардың орналасуын есте сақтауды сұраңыз.
- Кейін заттардың орнын ауыстырып, балалардан өзгерісті табуды өтініңіз.

2. "Не жоқ?"

- Үстелге бірнеше затты қойыңыз. Бала көзін жұмғанда бір затты алып тастаңыз.
- Бала көзін ашқаннан кейін қай заттың жоғалғанын табуы керек.

3. "Есте сақтау шеңбері":

- Бірінші бала бір сөз айтады (мысалы: "үй"), екінші бала оны қайталап, жаңа сөз қосады ("үй, ағаш").

- Осылай шеңбер бойынша сөздер тізбегі ұзартылады.

Ә) Суреттермен жұмыс:

1. Балаларға 5-6 түрлі сурет көрсетіп, оларды есте сақтауды сұраңыз.
2. Бірнеше секундтан кейін суреттерді алып, баладан не есте қалғанын сұраңыз.

Б) Әуен және тақпақ жаттау:

- Балалармен бірге қарапайым тақпақ жаттаңыз.
Мысалы:
**"Ақ мамықтай үлпілдеп,
Қар жауып тұр, қуантып."**
- Әр жолды бірнеше рет қайталау арқылы есте сақтау қабілетін дамытуға болады.

В) Логикалық жаттығулар:

1. **"Сандық тізбектер":**
 - Балаларға бірнеше санды қайталауды сұраңыз (мысалы: 2, 5, 9).
 - Кейін тізбекке жаңа сандар қосып, есте сақтауды қиындатыңыз.
2. **"Тапсырмаларды орында":**
 - Балаларға қысқа нұсқаулар беріңіз:
"Бір қадам алға, қолыңды көтер, солға бұрыл."

4. Тәжірибелік жұмыс

Балаларды екі топқа бөліңіз және есте сақтау қабілетін тексеру үшін тапсырмалар беріңіз:

- Бір топ суреттер тізбегін жаттайды.
- Екінші топ сөздер мен сандарды жаттайды.

Әр топ өз тапсырмасын орындаған соң, нәтижелерді салыстырып, жетістіктерін атап өтіңіз.

5. Ата-аналарға кеңес:

- Үйде баламен есте сақтау қабілетін дамыту үшін:

1. Жиі ойын ойнаңыз (заттарды табу, сөздерді қайталау).
2. Баламен бірге әңгіме құрастырыңыз, оқиғаларды қайталаңыз.
3. Тақпақтар, әуендер жаттатыңыз.
4. Күн сайын жаңа ақпаратты қайталау арқылы бекітуге көмектесіңіз.

6. Қорытынды

- Балалармен бірге жұмысты талқылаңыз.
 - "Бүгін не үйрендіңдер?"
 - "Қандай ойындар ұнады?"
- Балалардың жетістігін атап өтіп, болашақта есте сақтау қабілеттерін дамыту үшін ойындарды жиі қайталап отырудың маңызын түсіндіріңіз.

«Жаңа жылға орай қолданбалы жұмыстар»

Мақсаты:

- Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту.
- Жаңа жылдық мерекеге қызығушылығын арттыру.
- Қолдың ұсақ моторикасын жетілдіру және эстетикалық талғам қалыптастыру.

Іс-шараның толық барысы:

1. Ұйымдастыру кезеңі

- Балалармен шеңбер жасап, көңілді жаңа жылдық әуен қосыңыз.
Мысалы: "Шырша жанып тұр", "Жаңа жыл келеді."
- Балаларға Жаңа жыл туралы бірнеше сұрақ қойыңыз:
 - "Жаңа жыл мерекесінде не істейміз?"
 - "Шырша қалай безендіріледі?"

- "Аяз атаға хат жаздыңдар ма?"
- Балалардың жауаптарын тыңдап, бүгінгі шараның мақсатын түсіндіріңіз: "Бүгін біз Жаңа жылға арналған әдемі қолөнер бұйымдарын жасаймыз!"

2. Негізгі бөлім

А) Қар ұшқындарын жасау (қағаздан қиып алу):

1. Материалдар:

- Ақ қағаз, қайшы, түрлі-түсті желім, жылтыр (глиттер).

2. Процесс:

- Балаларға ақ қағазды екіге бүктеуді үйретіңіз.
- Жарты шеңберді сызып, оны қайшымен кесіп алуды көрсетіңіз.
- Қағазды бірнеше рет бүктеп, өрнектер қиып жасаңыз.
- Қар ұшқындарына жылтыр жапсырып, оларды терезеге немесе шыршаға ілуге болады.

Ә) Жаңа жылдық шырша жасау (түсті қағаздан):

1. Материалдар:

- Жасыл, қызыл, сары қағаз, желім, қайшы, жұлдызша трафареті.

2. Процесс:

- Балаларға үшбұрыш пішінін сызуды және оны қиып алуды көрсетіңіз.
- Үшбұрыштарды қабаттап жапсырып, шырша жасаңыз.
- Шыршаны түрлі түсті дөңгелектермен (шарлар) және жұлдызшамен безендіріңіз.

Б) Аяз ата мен Ақшақардың суретін безендіру:

1. Материалдар:

- Дайын суреттер, мақта, желім, қылқалам, бояу.

2. Процесс:

- Балалар Аяз ата мен Ақшақардың суреттерін бояйды.
- Мақтаны желімдеп, Аяз атаның сақалын, Ақшақардың бас киімін сәндеңіз.

В) Жаңа жылдық маскалар:

1. Материалдар:

- Дайын маска үлгілері, түрлі-түсті қағаз, маркер, резеңке.

2. Процесс:

- Балалар қоян, түлкі, аю немесе өздері қалаған кейіпкердің маскасын бояйды.
- Маскаларды безендіріп, резеңке бекітеді.

Г) Жаңа жылдық әшекейлер:

1. Материалдар:

- Картон, түрлі-түсті қағаз, жылтыр жіптер, желім.

2. Процесс:

- Балалар жұлдызша, қоңырау, шана формаларын сызады және қиып алады.
- Әшекейлерді бояп, жылтыр жіптерді бекітеді.
- Дайын әшекейлерді шыршаға ілуге болады.

3. Қорытынды кезең

- Балалар жасаған жұмыстарды көрме ретінде орналастырыңыз.
- Әр баланың еңбегін мадақтап, олардың шығармашылығын жоғары бағалаңыз.
- Балаларға сұрақ қойыңыз:
 - "Қолөнер жасау ұнады ма?"
 - "Қайсы жұмыс ерекше болды?"
- Әр бала өз жасаған бұйымын қысқаша сипаттасын.

4. Ата-аналармен жұмыс

- Балалардың жұмыстарын фотоға түсіріп, ата-аналарға көрсетіңіз.
- Ата-аналарға баламен бірге үйде де осындай қолөнер жасауды ұсыныңыз.

«Қарапайым сурет салу және бояу» ІС-ШАРАСЫ

Мақсаты:

- Балалардың шығармашылық қабілеттерін және қиялын дамыту.
 - Ұсақ моториканы жетілдіру арқылы балалардың жазуға дайындығын арттыру.
 - Сурет салу және бояу арқылы өзін-өзі көрсетуге мүмкіндік беру.
-

Іс-шараның толық барысы:

1. Ұйымдастыру кезеңі

1. Көңіл-күй қалыптастыру:

Балаларды шеңберге отырғызып, көңілді сурет салу туралы қысқаша әңгімелеңіз.

- *Мысалы:* "Бүгін біз қиялымызды пайдаланып, әдемі суреттер саламыз және бояймыз."

2. Шабыт беру:

- Балаларға дайын суреттер немесе кітаптарды көрсетіңіз.
- Оларды сурет салуға шабыттандыру үшін сұрақ қойыңыз:
 - "Сен қандай сурет салғың келеді?"
 - "Сенің сүйікті түсің қандай?"

2. Негізгі бөлім

А) Қарапайым сурет салу:

1. "Шырша салу" (Жаңа жылдық тақырып):

- Балаларға қағаз, қарындаштар таратыңыз.
- Нұсқаулық:
 1. Шыршаның үшбұрыш формасын сызып, оны қабат-қабат етіп көрсетіңіз.
 2. Шыршаның астына қорап түріндегі сыйлықтарды қосуға болатынын айтыңыз.
 3. Қар ұшқындарын немесе жұлдыздарды қосу ұсынылады.

2. "Менің үйім":

- Балаларға өз үйінің суретін салуды тапсырыңыз.
- Салуға арналған идеялар: үйдің терезелері, есіктері, айналасындағы ағаштар мен гүлдер.

3. "Көңілді жануарлар":

- Балаларға шеңбер, сопақ, үшбұрыш сияқты пішіндерден жануарларды салуды көрсетіңіз.
- *Мысалы:* шеңберді қолдана отырып, мысықтың басын салу.

Ә) Бояу:

1. Дайын суреттерді бояу:

- Балаларға дайын үлгідегі суреттер (шырша, жануарлар, гүлдер) таратыңыз.
- Оларға бояуды көрсетіп, түстерді сәйкестендіруді түсіндіріңіз.

2. "Түстерді араластыру":

- Балаларға негізгі түстерді араластырып, жаңа түстер алуды үйретіңіз.
 - *Мысалы:* "Қызыл мен көкті араластырсақ, күлгін түс шығады."

3. Тақырыптық бояу:

- Балаларға "Қыс мезгілі" тақырыбында суреттер беріп, оларды бояуға шақырыңыз.
- Қар ұшқындарын ақ қалдыру, аспанды көк түспен бояу.

Б) Шығармашылық тапсырмалар:

1. "Менің отбасым" суреті:

- Балаларға өз отбасын салуды ұсынып, оларға көмектесіңіз.
- Отбасындағы әр адамның киімінің түсін немесе ерекше белгілерін көрсетуге ынталандырыңыз.

2. "Қиялдағы әлем":

- Балаларға қиялдарындағы ерекше елді мекенді немесе ғажайып заттарды салуды ұсыныңыз.

3. "Саусақпен сурет салу":

- Саусақ бояуларын пайдаланып, сурет салуға мүмкіндік беріңіз.
- *Мысалы:* ағаштың жапырақтарын саусақпен салу, қар ұшқындарын бейнелеу.

3. Қорытынды кезең

1. Көрме ұйымдастыру:

- Балалардың барлық суреттерін қабырғаға немесе тақтаға іліп, кішкентай көрме ұйымдастырыңыз.
- Әр бала өз жұмысын сипаттап, қысқаша әңгімелеп берсін.

2. Жетістікті мадақтау:

- Әр балаға оның еңбегін бағалап, мақтау сөздер айтыңыз.
"Сенің суретің өте жарқын және көңілді шыққан!", "Тамаша жұмыс жасадың!"

3. Сұрақ-жауап:

- "Сурет салу ұнады ма?"
- "Ең қызық түсті қандай суретте қолдандың?"
- "Бояумен жұмыс істеу қиын болды ма?"

4. Ата-аналарға ұсыныс:

- Үйде балаңызбен бірге сурет салып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға көңіл бөліңіз.
- Баланың қызығушылығын қолдау үшін түрлі түсті қарындаштар, бояулар немесе сурет альбомдарын дайындаңыз.